

We were the champions!”
de “golden sixties” van het popgebeuren in en om Oostende (deel 4)

door **Laurentius VANAKCER**
& **Roger JANSOONE**

“The beating of my heart is a drum, and it’s looking *for a rhythm like you!*”
Bonnie Tyler in “Making love out of nothing at all” (1994)

“Imagine there’s no countries, it isn’t hard to do,
nothing to kill or die for, and no religion too,
imagine all the people living life in peace .... “

“Imagine“ van John Lennon

GAAT EN VERMENIGVULDIGT U !

Een vergelijkende synthese en parallel

Naast “The Swallows” waren er toen nogal wat andere popgroepen in en om Oostende in volle bedrijvigheid. Doch, vooraleer hierop nader in te gaan, lijkt het wenselijk eerst even via een schema een vergelijkende parallel te trekken tussen wat zich afspeelde op de internationale popscène (toen bijna uitsluitend in de USA en Groot-Britannië) en anderzijds de plaatselijke popscène in en om Oostende. In het inleidend hoofdstuk werden de “ingrediënten” hiervan reeds voldoende weergegeven, maar omdat je van de danig veel bomen op de duur niet meer het bos kan zien, lijkt het wel nodig en nuttig om heel dat kluwen eventjes op een rijtje te zetten en samen te bundelen in een beknopt chronologisch en *parallel* lopend schema, dat ook vrij duidelijk de sterke beïnvloeding aantoont van “over there”, want, zoals gezegd, het was enkel een “éénrichtingsverkeer” en, in ons geval, bijna uitsluitend via Engeland, en meer bepaald via “swinging London”.

Dit schema maakt geen aanspraak op volledigheid, want, indien dit wel het geval mocht zijn, dan zouden drie pagina’s hiervoor nauwelijks volstaan ! Het gaat hier dan ook quasi uitsluitend om “representatieve” groepen die echt *typisch* waren voor een bepaalde fase in de evolutie van het popgebeuren. Het merkwaardige hierbij is het feit dat die “fasen” elkaar meestal gedeeltelijk overlappen in de tijd, en dat hoeft geen verbazing te wekken. Want – wat tot dusver nog niemand schijnt te hebben gemerkt – heel de interne gang van zaken binnen dat popgebeuren is eigenlijk kenschetsend een toepassing van wat men de *marxistische* dialectiek noemt van “these, antithese en synthese”. In meer bevattelijke mensentaal betekent dit dat in dat wereldje een bepaalde nieuwe en originele “stroming” doorgaans al vlug een *tegenreactie* kreeg vanuit een tegengestelde “stroming”, waarna meestal alles weer een “synthese” vond in de veilige bedding van de “mainstream”. Dat wil daarom niet zeggen dat popgroepen “marxisten” waren (allicht hadden ze daarvan geen flauw idee!) maar vermits het marxisme een maatschappelijke en economische filosofie is en niet zozeer een politieke doctrine (het communisme is dat uiteraard wel), is die analyse zeker niet misplaatst, zij het dan misschien nogal ongewoon. Het ligt nogal voor de hand dat, in die soms botsende dynamiek van het popgebeuren, “these” en “antithese” vaak parallel en soms bijna gelijktijdig plaats vonden, zodat inderdaad gemakkelijk de indruk van “overlapping” kan gewekt worden. Quod non.

Uit de hierna volgende tabel blijkt dat, spijs die Angelsaksische beïnvloeding, de Oostendse pop al in een vroeg stadium een eigen leven is beginnen leiden. De “beat” van de “sixties”, overgewaaid vanuit de USA en Engeland, vond alhier al vlug een eigen “new sound” met een eigen “uitstraling” tot ver in het binnenland. “The Seabirds” (met Sylvain Vanholme) staken al in 1959 de kop op, toen Vlaanderen nog gekluisterd zat aan allerlei smartlappen (Bob Scholte, Ray Franky, La Esterella, e.a.), terwijl men “in betere kringen” de voorkeur gaf aan “de charme van het chanson”. Met alle respect voor het Franse chanson (en nostalgie naar Saint Germain-

des-Prés, het Quartier Latin en de rue Mouffetard), maar die opvallende en luisterrijke stroming die na 1945 was ontstaan in Parijs op de “rive gauche”, was toen bijna voorbijgestreefd door de “nouvelle vague” die ook in Frankrijk begon op te duiken, met een snelle *yé-yé* verovering van de concertzalen op de “rive droite”. Enkel grote artiesten zoals Jacques Brel, Brassens en Aznavour wisten zich tijdig aan te passen en ergens in te voegen.

Uit die tabel blijkt ook dat het een enorme krachtinspanning heeft gevergd om die overzeese uitdaging te blijven beantwoorden met plaatselijke popgroepen en met songs die een “hit” konden worden. Die aanvankelijk enkel regionale “uitstraling” had misschien (een tijdje althans) ook internationaal en zelfs wereldwijd kunnen worden indien “The Wallace Collection” (met de tophit “Daydream”) echt had kunnen doorbreken, maar door een zeer ongelukkige samenloop van omstandigheden is dat helaas niet kunnen gebeuren. Het was immers niet allemaal rozengeur en maneschijn, want het speelde zich af in een bikkelhard wereldje. *You can make it if you try ...*

Maar ook de rest van Vlaanderen kwam in de ban van “de nieuwe muziek” (Wallonië was nog ingeslapen). De Amerikaanse en Britse “input” was er nochtans niet zo vanzelfsprekend en zo vlot als in Oostende. Wel werd in Antwerpen de “bebop” verlaten om plaats te maken voor de “jitterbug”, een snelle en ongeordende jazzdans, in zekere zin een voorloper van de rock ‘n roll. Freddy Sunder heeft hierin een rol gespeeld, samen met de platenzaak Van Hoogten. Maar het zou ons veel te ver leiden indien wij hiernaast ook nog een “parallel” zouden trekken met de evolutie in het binnenland.

Maar voor een nieuwe internationale doorbraak mochten wij nadien rekenen op Arno, een rasechte Oostendenaar die dat ook geleefd is, ook al vertoef hij nu op velerlei plaatsen en oorden. Hij is kunnen doorbreken in 1979 met TCMatic, maar zijn “roots” liggen ongetwijfeld in de “golden sixties” (die voor hem toen nog niet zo “golden” waren!), zodat hij zeker ook mag opgenomen worden in dit verhaal over de “golden sixties”, want hij is er ergens de bekroning van!

Tevens wordt *als bijlage* een “historisch overzicht van het popgebeuren” weergegeven, een schema om wegwijs te raken in die wirwar van uiteenlopende evoluties binnen het dynamisch en wisselend popgebeuren. Het maakt al evenmin aanspraak op volledigheid doch is opzettelijk *zeer beknopt* gehouden, overzichtelijk samengevat in een *nutshell*. Een denkoefening waaruit zeer duidelijk blijkt dat de traditionele Europese volksmuziek plots bestormd werd door een invasie (via jazz en blues) van een van oorsprong Afrikaanse volksmuziek, terwijl de traditionele amusementsmuziek een eigen opgang kende, eveneens sterk beïnvloed door die popbeweging. Maar werd in Europa de muziek “veramerikaniseerd”? Men kan hierover van mening verschillen. Feit is dat de Beatles met hun “new sound” toch een *synthese* wisten te vinden tussen de “folk music” van de *Merseyside* en anderzijds de sterk opdringende en letterlijk overweldigende rock ‘n roll uit de USA.

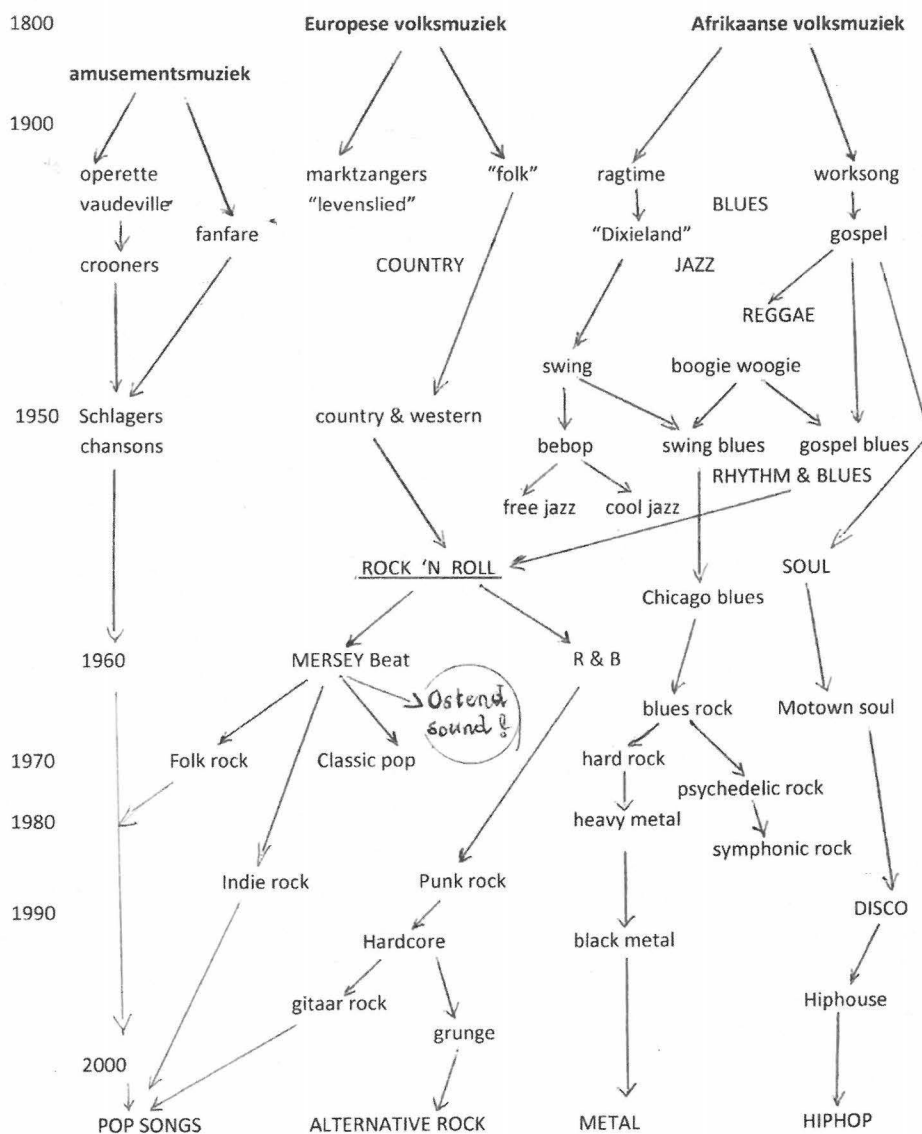
Hierna volgt nu de samenvattende tabel “Chronologisch schema (parallel)”

CHRONOLOGISCH SCHEMA (parallel)

INTERNATIONAAL	PLAATSELIJK (Oostende)
Voorlopers (1956/1963 o.a. Elvis Presley) Bill Haley & his Comets The Everly Brothers, Buddy Holly, Cliff Richard & the Shadows	1959/1976: de beat van de "sixties", alhier een "new sound" met "uitstraling"
1963/1970: de "Blues rock" een eigen blues sound, The Beatles, The Rolling Stones, The Who, The Kings, Jimmy Hendrix	The Seabirds (Sylvain Vanholme) (1959) The Silhouets (1960) Braincancer (1960) The Swallows (1961-Laurentius & Ray) Ron Davis (1967)
1966/1980: conceptuele experimenten Velvet Underground (pop-art) Genesis & Peter Gabriel Pink Floyd (psychedelische rock) David Bowie Roxy Music The Doors (Jim Morrison)	Conceptuele experimenten The Wallace Collection (1969) The Bunch (1970) opvolger van The Swallows Pluto (1973-Erik Allary & Noël Steen) Arno & TC Matic (1979) Laurentius SOLO (1976) met CD "Elevator" (1988) CD "Where do you go?"(2000) en CD "Olle Twolve" (2014) met o.a. "Woar is de moale nu no toe?" en omgekeerd "Woar is d'Ostendsche pop nu no toe?"
1970/1991: harde gitaarrock als uitloper van de Hippiebeweging Black Sabbath Deep Purple Iron Maiden, Metallica	
1965/1993 Stadium Rock Led Zeppelin, KISS, The Police, Dire Straits, U2, Queen, Bruce Springsteen	Maar er is nog hoop...o.a. via de jaarlijkse "Paulusfeesten" met o.a. Revenge 88 (Frank Dubbe) Haert Attack (Geert Annys)
1980/1994: Alternative Rock Underground punk The grunge explosion (Kurt Cobain)	(onze eigen "stadium rock")
1980/2007 "indie" rock The Smiths Oasis	

*What the pop world is waiting for??...een "revival
van de mainstream rock"? of Stromae?*

Historisch overzicht van het popgebeuren

Historisch overzicht van het popgebeuren

Sylvester's Team (2^e van links is Sylvain Vanholme)

The Wallace Collection

THE SWALLOWS

RONNY
(BASS)

RAY
(LEAD)

WILL
(DRUMS)

VIC
(SINGER)

JOHNNY
(RHYTHM)

The Swallows

“The Bunch”, nieuwe naam, nieuwe sound

“Kamagurka en de Vlaamse Primitieven”

Herr Seele als weldoener van de IBIS

The Seabirds en Sylvain Vanholme

We nemen hier "The Swallows" als schoolvoorbeeld van ontstaan en evolutie van een plaatselijke popgroep. Maar dat neemt alleszins niet weg dat we hierbij moeten benadrukken dat niet "The Swallows" maar wel "The Seabirds" als de allereersten verschenen op de Oostendse popscène. Deze "band" is in de jaren zestig ontstaan uit de groep "The Michaeldis". De spilfiguur was (en bleef ook nadien via andere popcombinaties) de bijna legendarische **Sylvain Vanholme** (gitaar), samen met Benny De Wilde (zanger en gitaar), Freddy Clarisse (bas) en Rudi Brissinck (drum), later aangevuld met zanger Eddy Clark uit Bredene, ... maar Freddy Clarisse en "zanger Eddy Clark" waren één en dezelfde persoon! Terloops hierbij aangestipt: Sylvain (eigenlijk Sylveer) Vanholme, thans eindelijk opgenomen in "the Hall of Fame", kreeg nu op 4 februari 2016 een welverdiende (zij het nogal laattijdige) huldiging in het Kursaal van Oostende. Maar beter laat dan nooit !

"The Seabirds" kenden reeds in 1960 een vrij opzienbarende doorbraak met hun single "Protest Rock", al onmiddellijk tevens (en misschien vooral) een "political statement" omdat dit een daverende en bejubelde uiting was van tienerprotest ("een archi slecht humeur!") tegen het wettelijk verbod op toegang van minderjarigen (-18) tot danszalen en dancings. Duidelijk een ultieme tegenzet van het "establishment" tegen al dat oprukkend "jong revolutionair geweld" en die "ontluikende decadentie" die stormachtig was ingeluid met "Rock around the clock" van Bill Haley & his Comets. En hoe klonk dat ook weer ?

"Wij protesteren en vinden het gemeen!

Wij protesteren, waar moeten wij nu heen ?

Wij willen rocken en vinden het zo fijn !

't Is toch geen zonde nog zo jong te zijn ? "

Een tekst die als "statement" toch wel voldoende duidelijk was ! Tussen haakjes : die historische single (intussen voor verzamelaars een fel begeerde "collector's item" geworden) werd uitgebracht onder de label "Hella" ... en dat was eigenlijk heel gewoon een platiëfabriekje dat "voor de aardigheid" ook nog wel eens een plaatje perste, wat thans onvoorstelbaar geworden is ! En wat die single des te meer "historisch" maakt !

Aangedreven door dit onverhoopt succesnummer, brachten zij (niet langer in het Nederlands maar in het Engels) in 1961 "In your heart" op de markt, onmiddellijk gevolgd door "Martina" en (in 1962) "Don Quichotte" evenals (in 1963) "Heart and all // In love with you". Voorwaar, een zeer actieve en productieve rock groep ! Maar hun activiteit eindigde reeds in 1963. Een kortstondig bestaan was inderdaad heel vaak het lot van een popgroep, en dit door velerlei oorzaken, waarvan de meest diepgaande allicht de spanning en de stress was die gepaard ging met al die optredens en met al wat er omheen hing. En dit in combinatie met, elk voor zich zelf, ook nog een eigen beroepsleven ! Hoe dan ook, zij waren ongetwijfeld dé grondleggers van de Oostendse rock ... en aanleiding en oorzaak van het ontstaan van andere plaatselijke popgroepen. Want voorbeelden wekken !

Sylvain Vanholme was er de man niet naar om bij de pakken te blijven zitten. Hij trok dadelijk verder op met "**Sylvester's team**" (Sylvain noemde eigenlijk Sylvester), en dan vervolgens met de al vlug wereldvermaarde "**Wallace Collection**", om ten slotte te eindigen met "**Two Men Sound**". Dit Oostends rock fenomeen begon reeds op vijftienjarige leeftijd met een zelf in elkaar geknutselde gitaar, die hij na een eerste optreden in een "crochet" mocht omruilen voor een elektrische gitaar. Hij heeft voortdurend zichzelf "heruitgevonden" en woont nu in Brussel, omgeven door al zijn attributen van een bijzonder rijk gevulde carrière in de Belgische pop. Rudy Brissinck woont in Oostende en is een bekende fotograaf geworden. Benny De Wilde is eveneens in Oostende gebleven en werd als uitbater van het veilinghuis "Luxor" een geslaagde zakenman. Om maar te zeggen : deze originele pioniersgroep barstte van talent ... en duidelijk niet enkel muzikaal !

“The Wallace Collection” : een “daydream” ?

Een mijlpaal in de Oostendse en de Belgische popgeschiedenis is en blijft de legendarische “The Wallace Collection”. Na “Sylvester’s team” wist Sylvain Vanholme al vlug een nieuwe popgroep op te starten, thans aangevuld (nooit voorheen gezien of gehoord!) met twee “klassieke muzikanten” die werden “weggeplukt” uit het Nationaal Orkest van België, namelijk Raymond Vincent (viool) en Jacques Namotte (cello), en die in het popgebeuren niet zo maar plots uit de lucht vielen, want al een tijdje “tussendoor” ook optredend in “Stradivarius”, de allereerste popgroep die zich waagde aan een “mix” van rock en klassiek. Sylvain zag het zitten en koos resoluut in die richting.

Aanvankelijk noemde de band zich de “16th Century”, een historische verwijzing naar de eeuw waarin de muziek in Europa een nieuwe wending begon te nemen. Manager Jean Martin (voordien reeds manager van Sylvester’s team) had het plan om de nieuwe groep te lanceren ... (schrik niet!) vanuit Londen!! Dat klonk erg overmoedig maar in die tijd kon dat voor een Belgische groep blijkbaar nog, want hij vond bij EMI enige belangstelling. Zo gezegd, zo gedaan, en de groep nam de boot naar Engeland. In Londen kregen zij de Australiër MacKay als producer. Maar vooreerst zocht hij naar een andere naam, want “16th Century” leek nogal “old fashioned”. Toevallig, uitkijkend vanuit het raam, viel zijn blik op de naam van een aanpalend museum ... “The Wallace Collection”. *What’s in a name?* Voor deze “new born band” was de EMI studio een echte openbaring, onvoorstelbaar (voor Belgen) hoe je daar in die tijd in de meest ideale omstandigheden kon repeteren en “produceren”! Het resultaat was de LP “Laughin’ Cavalier”, wat nu welhaast niemand nog kent (ook al was het een onmiddellijk succes), doch het ging hier vooral en bijna uitsluitend om de song “**Daydream**”, al dadelijk een wereldhit, met als single een verkoop over gans de wereld! Met onvermijdelijk als gevolg een wereldtournee! Toen echter bleek dat in Engeland zelf de plaat niet zo goed aansloeg, besloot EMI daar iets aan te doen en dit via een promotieconcert in de “Marquee” in Londen, en vervolgens een optreden tijdens het beroemd festival van Wight (augustus 1969), met niemand minder dan Bob Dylan ! Was dit een droom of werkelijkheid ?

Maar op de vooravond van het promotieconcert in Londen werd ’s nachts uit hun op straat geparkeerde bestelwagen al het materiaal, al de instrumenten, gewoon alles gestolen ! Als Belg moest je nog leren dat Londen toen al een stad was die geteisterd werd door grote en kleine criminaliteit, aanranding, inbraak, diefstal, noem maar op ! Iedere weldenkende Brit nam zijn voorzorgen en liet niets onbeheerd achter in zijn auto, en zeker niet ’s nachts! Maar voor “The Wallace Collection” was dit een enorme klap waarvan ze zich nooit meer hebben kunnen herstellen. De gestolen instrumenten en apparatuur waren nog niet eens afbetaald, en er moest reeds dadelijk nieuw materiaal worden aangekocht ! En bovendien hadden de twee “klassieke” muzikanten contractueel recht op hetzelfde loon als in het Nationaal Orkest, eigenlijk nogal normaal en logisch maar in de gegeven omstandigheden financieel een zware dobber. Manager Jean Martin zag zich daardoor ertoe verplicht om gewoon alle contracten te aanvaarden, zelfs indien minder goed betaald en/of op minder geschikte locaties. Met als gevolg een vrij chaotische “road movie”, een programma “binnen en buiten”, van het ene land in het andere! En zij waren geen “easy riders”! Tijd om te repeteren was er niet meer, en van nieuwe songs was er zelfs geen sprake. Alles teerde enkel nog op “Daydream”. Reeds in 1971 kende de groep dan ook een roemloos einde. Maar meteen ook het einde van een droom die Oostende als centrum van een baanbrekende evolutie in het internationaal popgebeuren allicht op de wereldkaart had kunnen zetten! Een stelletje ordinaire gauwdieven hebben toen die droom ineens stuk geslagen. Kleine oorzaken, grote gevolgen ...

De blijvende verdienste van “The Wallace Collection” was het voor die tijd revolutionair idee om het popgebeuren te doen aansluiten *bij het klassieke erfgoed* (meer in het algemeen eigenlijk niet typisch voor een “erfgoedstad” als Oostende en in dat opzicht dus nogal verrassend!). Andere platenmerken en groepen (die geld geroken hadden!) hebben geprobeerd om het eveneens over die boeg te gooien, maar nooit nog met een gelijkaardig

succes. Ja, dit was immers een uniek, vlot en vloeiend samenspel van vakmanschap, talent en inspiratie, onder leiding van een figuur die je zelden ontmoet in de popwereld. En als epiloog : Sylvain kwam nadien nog goed aan de kost, o.a. (in het midden van de jaren zeventig) met commerciële singles zoals “Copacabana” en “Charlie Brown”, inderdaad nogal commercieel, maar een artiest leeft ook niet van de hemelse dauw. Hoe dan ook, de *Daydream* was hopeloos voorbij ... Zoals in het Zuidafrikaans studentenlied “nooit keer hul nog weer vir mij, vir mij die liefingbeelde” ... tenzij misschien via een vervolgserie in “De Plate”?

The Silhouets, een volgende supergroep ?

Het Oostends popwereldje was “a very small world”, waarin iedereen iedereen kende ... en vaak ook tegen het lijf liep, om zelfs af en toe op te gaan in al weer een andere popgroep. Het was een beetje zoals in het hedendaags huwelijk : vlug samen, vlug weer gescheiden ... en vlug weer “alternatief” bijeen via een “wedersamengestelde” formatie met elk eigen “telgen” en inbreng. Het was dus een wisselend op- en afgaan van “split” en “come together”! Een kat ging er al gauw haar jongen niet meer in terugvinden! Maar dan (zoals de katten bij hun bronstige en luidruchtige nachtelijke “katrollejacht”) wel steeds op de indringende en loeiharde tonen van rock die er zeker mocht zijn.

Bob van “The Silhouets” was een echte gitaar freak, en wat die knaap uit zijn gitaar wist te halen, deed soms wel eens denken aan de uiteraard nooit te evenaren Jimmi Hendrix, met wie hij zeker niet te vergelijken was maar wél met Hank Marvin van “The Shadows”. Na het “fading away” van “The Seabirds”, en los van het kortstondig succes van “The Wallace Collection”, waren “The Silhouets” onbetwistbaar de volgende supergroep op de Oostendse pop scène. Hun “thuisbasis” in Oostende was de Taverne “Le Fiacre”, waar ze meestal optraden. Maar Bob had voortdurend problemen om de groep bijeen te houden, niet in het minst ook omdat alle groepen de onhebbelijke maar soms bijna noodgedwongen gewoonte hadden om telkens weer een zanger of een muzikant van elkaar “af te snoepen”. In zekere zin een vorm van “interne roofoverval” binnen het milieu. Zo gebeurde dit ook met de eerste drummer van “The Swallows”, die door “The Silhouets” werd afgesnoept toen zij plots zonder drummer zaten, en dit vlak vooraleer ze ergens moesten optreden. Al die optredens werden contractueel vastgelegd, wat uiteraard voor beide partijen beslist zijn voordelen had, maar het grote nadeel hiervan was precies die contractuele verbintenis om op die datum, op die plaats en op dat uur op te treden met een *voltallige* popgroep, wat echter niet altijd zo evident was! *The sky is the limit !*

Maar “The Silhouets” werden eigenlijk “uit de markt geprijsd”, heel eenvoudig omdat zij er niet in slaagden om *echt* mee te spelen in de door de Beatles ingeluide vernieuwing met de revolutionaire “Liverpool sound” (in Engeland “the Mersey rock” genoemd). Gedeeltelijk kwam dit ook omdat zelfs in Engeland (vooral in “mainstream London”) die Beatles *aanvankelijk* niet wisten door te breken met hun typische “new sound”... en het dan maar “overseas” gingen proberen in het toen nog naoorlogse Duitsland, waar je als “fremde Rocker” wel nog wat aan de bak kon komen, zij het niet veel meer dan dat. Meer bepaald (“of all places”!) in “fucking Hamburg”, in de buurt van de beruchte en decadente Reeperbahn (bekend tot in Oostende, vooral bij zeelieden die daar ooit “gepassagierd” hebben). Tja, je zou voor minder een *hamburger* gaan eten! Maar toen ze ten slotte plots doorbraken, was het hek razendsnel van de dam en begon hun fenomenale triomftocht! “The Silhouets” hebben toen die “aansluiting” gemist, of hebben niet tijdig weten “op te snuiven” dat er “something new in the air” was. En het waren “The Swallows” die pienter en snel genoeg waren om in Oostende nog net op tijd de rol op zich te nemen van “the new pop gateway to the continent”, het geslaagd “vertalen” van de “Liverpool sound” in een plaatselijke “Ostend sound”. Het zat feitelijk ook zo, dat zo’n imitatie van de Beatles vereiste dat je in je popgroep ten minste over vier zangers beschikte, want (en dat vergeet men soms) de Beatles waren niet alleen een instrumentaal maar ook en vooral een *vocaal* ensemble met *verschillende* stemmen die zeer goed en zelfs haarfijn op elkaar moesten kunnen inspelen (beluister maar eens aandachtig hun LP’s, vooral en precies

dat harmonieus en innig samengaan van diverse stemmen;...was dat het geheim van hun immens succes bij een vrouwelijk publiek?).

Maar dat vocaal raffinement was iets dat kennelijk buiten het bereik lag van "The Silhouets". Ze bleven dan maar verder muziek spelen van "The Shadows" ("Apache", enz.), alleszins meesterlijk uitgevoerd ... maar met de genadeloze opkomst van de Beatles was die muziek nu plots uit de mode. Doch Bob was van de hardnekkige soort, en nu al een kwarteeuw is hij koppig blijven zoeken om steeds opnieuw op te starten, met een voortdurende "wisseling en aflossing van de wacht" en zich steeds erop beroepend dat hij nu al een halve eeuw bezig is. Maar ... goed bezig ? *Funny how time flies when you're having fun*", zong Janet Jackson in "Control". Was dit "damage control"?

Kennelijk nog een ander geheim van het succes van de Beatles : hun overrompelende "présence" op de scène, het intens en obsederend samengaan van ritme, beweging en non-verbale expressie. Reeds in Hamburg moet er iemand hun dat hebben bijgebracht. Aanvankelijk stonden zij - net zoals toen iedereen - maar wat te jengelen op een gitaar. Was die "iemand" overgewaaid vanuit het Parijse Quartier Latin? Want precies daar ontstond in de jaren vijftig wat men daar noemt het fenomeen "auteur/compositeur/interprète", een zanger die zijn eigen liedjes schrijft en componeert en er vervolgens op de scène zelf de kenschetsende gestalte aan geeft. En, niet onbelangrijk, het kon soms ook een *groep* zijn, zoals (de nu allang vergeten maar toen populaire) "Les Frères Jacques". Ja, wie weet ? De popgeschiedenis bevat nog veel raadsels.

Kamagurka : van alle markten thuis ... en de kunst van het provoceren

Ofschoon geen popzanger (ook al scheelde het op een bepaald moment niet veel), toch mag het fenomeen Kamagurka (Luc Zeebroek, °1960) in dit typisch Oostends verhaal niet ontbreken. Zijn geboortestad is Nieuwpoort, maar al sedert zijn jeugd jaren is hij in alle opzichten zeer nauw verbonden met Oostende. Nog maar pas vijftien kreeg hij al tekeningen afgedrukt in "De Zeewacht", voorzeker geen slecht begin! Hij was leerling in het Atheneum en de redactie van "De Zeewacht" was daar in de buurt. Zijn eerste "verzameld werk" was een boekje "Verloren inkt", uitgegeven in eigen beheer. Onder het pseudoniem "Kamagurka" belandde hij, nog maar net 18, als cartoonist bij HUMO, waar hij al vlug berucht werd omwille van zijn absurde en onnavolgbare, vaak shockerende humor. Zo ontstond zijn faam als rebelse cult hero, bestendig trappend tegen "heilige huisjes". Hij vond een zielsverwant in een andere "rebel without a cause", in Herr Seele, tekenaar van de stripheld "Cowboy Henk", waarvoor Kamagurka de scenario's leverde. Beiden vonden onderdak bij de krant "De Morgen" ... tot zij er, naar eigen zeggen, "werden buiten gesjot" omdat hij "toen nog niet goed kon inschatten wal wel en wat niet kan". Daarna volgden TV-optredens, radioprogramma's, theatershows, schilderen, ... werkelijk van alle markten thuis !

Maar wat weinig bekend is : Kamagurka heeft ook een tijdje meegedraaid in het popgebeuren. In 1978 sloot hij zich aan bij de punkgroep "Dachau Dollies" van Herman Van den Borre (alleen die naam al was erg provocerend!). Eigenlijk heeft hij in zekere zin de punk "gekaapt" om zichzelf een podium te kunnen geven als specifieke podiumkunstenaar, meer bepaald als "stand-up comedian" (een benaming die toen nog niet bestond), om te kunnen experimenteren met "grappige" en provocerende bindteksten. Alzo werden de Dachau Dollies al vlug een hoogst originele punkgroep. Iets in de aard van Zappa, maar met ook nogal wat reggae erdoorheen. Ze schopten wild om zich heen, tegen "de gevestigde orde" ... en soms zelfs tegen "alternatieven" op wie zij het niet zo goed begrepen hadden.

Na dit Dachau intermezzo vormde Kamagurka met Johan De Smet de (moeilijk te omschrijven) groep "Kamagurka en de Vlaamse Primitieven" (met later ook nog Peter Vermeersch en Guido Naessens). Dit was omschakeling op een totaal ander genre, met als bizarre oorzaak een optreden van niemand minder dan Eddy Wally. Kama vond "die onnozele walskes en tango's

en al die zever en kitsch eigenlijk veel toffer dan punk". Die persiflage leverde wel enkele "opmerkelijke" singles op, zoals "Constant degoutant", "Marjoleintje" en "Een klein maar dik leger" evenals (in 1987) een LP "De pijn van het zijn". Kama is dan met zaalshows begonnen. Hij was geen punker maar hij belichaamde toch wel die typische punk attitude, altijd uitdagend en op zoek naar controversie. Hij maakte een kunst van het provoceren ! Zoals de "Sex Pistols" en de "Monty Python Show". Volledig in die lijn lag zijn eerste TV- optreden bij de VPRO met "Sfeervol bullshitten", volgepropt met absurde teksten à la Becket en gedrenkt in surrealistische toestanden en uitdagende wendingen.

Maar in Oostende was men intussen al veel gewoon geworden. Er werd niet zwaar aan getild, wel integendeel, en hij heeft er zeker een ruime achterban verworven, samen met Herr Seele. En het plaatselijk establishment bleek ongevoelig te zijn voor al die "bullshit". Meer nog : in februari/maart 2017 werd hij in Oostende door de Schepenen van Cultuur vereerd met een expo van eigen beeldend werk "omdat dit ook de jeugd kan aanspreken". Misschien geven ze hem ooit nog de Cultuurprijs ? Hij zou er alvast hartelijk kunnen om (grijns)lachen! Ja, Kama, goed bezig, doe zo voort! En ook Herr Seele is goed bezig. Onlangs nog werd zijn schilderij "The fallen Madonna with the big boobies" (waar haalt hij het toch?) geveild voor liefst 2.900 Euro, en dit ten voordele van KW IBIS. Beide kompanen zitten blijkbaar behoorlijk in de lift, al dan niet "voor het goede doel", dat zien we nog wel.

Punk en tegencultuur

Punk was een laatste uiting van collectief verzet tegen het establishment, net zoals bij de hippies en de "flower power" beweging in de jaren zestig, maar dan wel vanuit een andere voedingsbodem. In Oostende heeft die rebelse houding zich voor het eerst gemanifesteerd in 1960 met "Protest Rock" van "The Seabirds" en sedertdien is dit eigenlijk nooit weg geweest. Zij het dan wel dat dit kennelijk nooit een maatschappelijke en dus politieke invloed heeft gehad, want op dat vlak is er in Oostende zelden beroering (met destijds de maatschappijkritische stadskrant "De Stoeten Ostendenaore" als enige en tijdelijke uitzondering, en voor het overige geen drukkingsgroepen, tenzij "Dement"). Het Piers tijdperk was blijkbaar een leerschool in gestroomlijnde volgzzaamheid, ook al weet je eigenlijk nooit precies wat er in Oostende "onderhuids"zo allemaal leeft en broeit. Toch zijn in de voetsporen van "The Seabirds" alle andere gevestigde namen en pop groepen naar voor gekomen. Geen zeemzoete charmezangers, geen zoetgevooisde "crooners", geen smartlappenslijters, geen commerciële hielentickers, maar gedreven zangers en popgroepen die toch ergens een "boodschap" wilden uitdragen, al was het maar van "vrijheid, blijheid!". *Message in a bottle ...*

Punk was als dusdanig een *tegencultuur*. Maar het heeft niet lang kunnen stand houden, want vanaf de jaren tachtig kwam er op de popscène een toenemende *individualisering*. Op de barricade gaan staan, het hoefde niet meer. Maar toch is iemand als Kamagurka steeds zichzelf gebleven, weliswaar nu intussen "older, wiser and sadder" geworden (ja wie niet?). Hij blijft alleszins zichzelf vernieuwen, zoals nu ook nog in de kunstvorm "accidentalisme". "De rode draad doorheen alles wat ik doe, ben ik zelf. Daar haal ik mijn inspiratie uit. Mijn creatiefste momenten zijn er altijd als mijn knop op nul staat, wanneer niks moet", zo ziet hij het zelf. "Gnooti seauton – ken je zelf", zei Socrates.

Over die tegencultuur schreef een Duitse journalist : "Es hat ja die kommende Weltentwicklung irgendwo auf den Punkt (oder Punk?) gebracht. Denn es war tatsächlich die geistige zwar brutale Anweisung zur Neuausrichtung unseres Lebens. Nur ein ausserordentlicher Punker konnte den Mut und die Freiheit haben, das für uns in aller Frechheit zu erklären" (Het heeft de ontwikkelingen in onze wereld ergens op punt (of op Punk?) gesteld. Het was eigenlijk de spirituele, zij het dan wel brutale opdracht om ons leven anders te gaan inrichten. Enkel een excentrieke Punker kon de moed en de vrijheid bezitten om dat voor ons onbeschaamd uit de doeken te doen). Ja, alleszins "stof ter overweging". Of moet er nog zand zijn ?

(wordt vervolgd)